

Історія

УДК 94 (477):32

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15276556>

Політична діяльність Л. Цегельського як депутата австрійського парламенту та Галицького сейму

Полич Мар'яна Іванівна,

кандидат історичних наук, старший викладач кафедр міжнародних відносин та дипломатії, Західноукраїнський національний університет м. Тернопіль, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-1285-2281>

Прийнято: 02.04.2025 | Опубліковано: 24.04.2025

***Анотація:** У даній статті проаналізовано парламентську діяльність Лонгина Цегельського як члена австрійського парламенту та депутата Галицького сейму. Зазначено, що кількість українських представників у законодавчих органах змінювалася залежно від історичного періоду. Л. Цегельський активно долучився до політичної боротьби, усвідомлюючи важливість пошуку й залучення однодумців, здатних не лише аргументовано підтримати ідею української державності, а й активно працювати над її втіленням у життя.*

Метою дослідження є аналіз участі Лонгина Цегельського у громадсько-політичному житті Галичини на початку ХХ століття в контексті його діяльності як депутата Рейхсрату та Галицького сейму. Методологічним підґрунтям цієї публікації є принципи історизму і наукової об'єктивності, системності, всебічності. Для вирішення зазначених нами завдань

використано такі загальнонаукові та спеціальнонаукові методи дослідження, як історіографічний аналіз, логічний, проблемно-хронологічний, описовий, біографічний методи.

Висвітлено політичну діяльність Л. Цегельського як активного діяча Української націонал-демократичної партії. Розглянуто його парламентську роботу в складі Віденського парламенту та Галицького сейму в умовах функціонування Західної України в правовому полі Австро-Угорської монархії. Акцентовано на його чіткій громадянській позиції, риторичних здібностях, критиці політики цісарського уряду, виступах проти галицького москвофільства та захисті соціальних і національних прав українського селянства.

Окрему увагу приділено участі Л. Цегельського в політичних процесах періоду Першої світової війни, його ролі у формуванні національної ідеї та розбудові культурно-освітнього простору краю.

Ключові слова: Л. Цегельський, депутат, парламент, депутат, сейм, громадсько-політична діяльність, Галичина.

Political activities of L. Tsegelsky as a deputy of the Austrian Parliament and the Galician Sejm

Maryana Polych

PhD in History, senior lecturer Department of International Relations and Diplomacy, West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-1285-2281>

Abstract: *This article examines the parliamentary activities of Longyn Tsehelsky as a deputy of the Austrian parliament and ambassador to the Galician*

Sejm. It is noted that the number of Ukrainians in representative legislative structures in different periods was not the same. L. Tsehelsky joined the active political struggle and realized the need to find and expand the circle of political like-minded people who could not only substantiate the idea of independence for Ukraine in a historical context, but also fight for its implementation.

The purpose of the study is the participation of L. Tsehelsky in the public and political life of Galicia at the beginning of the 20th century, as a deputy of the Reichsrat and the Galician Sejm. The methodological basis of this publication is the principles of historicism and scientific objectivity, systematicity, and comprehensiveness. In solving the tasks indicated by us, such general scientific and special scientific research methods as historiographic analysis, logical, problem-chronological, descriptive, and biographical methods were used.

The political activity of L. Tsehelsky as an active figure of the Ukrainian National Democratic Party is highlighted. His parliamentary work as a member of the Vienna Parliament and the Galician Sejm in the conditions of the functioning of Western Ukraine in the legal field of the Austro-Hungarian Monarchy is considered. The emphasis is on his clear civic position, rhetorical abilities, criticism of the policy of the imperial government, speeches against Galician Muscovitism and protection of the social and national rights of the Ukrainian peasantry.

His public and political activity and contribution to the implementation of the national idea, the establishment of the cultural and educational life of the region are recreated.

Keywords: *L. Tsehelskyi, deputy, parliament, deputy, Sejm, public and political activity, Galicia.*

Постановка проблеми. Останнім часом спостерігається зростання зацікавлення дослідників до суспільної діяльності видатних українських діячів у громадсько-політичній, культурній, науковій та державній сферах. Водночас

рівень фактографічного наповнення таких досліджень та глибина теоретичного осмислення ролі конкретних персоналій в історичному процесі істотно варіюються. Це зумовлено не лише значущістю окремих осіб у контексті історичних подій, а й ступенем доступності джерел та їхньою інформативністю.

Видатний український історик Я. Дашкевич, у своїх наукових працях, повернув із забуття для сучасників і для майбутніх поколінь постаті наших видатних політичних і військових діячів – творців Української державності. У праці про істориків і політиків [1], дослідник зазначає: «нарівні з такими визначними діячами, як Д. Донцов, М. Міхновський та В. Липинський, погляди яких нерідко суттєво різнилися, постать Лонгина Цегельського поступово займає належне місце в історичному дискурсі. Незважаючи на складність і суперечливість його політичного шляху, Цегельський постає як безперечно обдарований і вагомий діяч, який зробив значний внесок у справу національного відродження та боротьбу за майбутнє України» [1, с. 504].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання дослідження парламентської діяльності Л. Цегельського, істотно не досліджена вітчизняною історичною наукою. Проте вагомим для характеристики діяльності галицького націонал-демократа Л. Цегельського є праці написані його сучасниками. Передусім, роботи Ю. Бачинського [2], К. Левицького [3; 4]. В них висвітлено роботу Л. Цегельського в Українській націонал-демократичній партії (УНДП), його участь у робітничому та селянському русі Галичини, діяльність Л. Цегельського в австрійському парламенті, його співпрацю з українським політикумом.

Із сучасної вітчизняної історіографії певні аспекти парламентської діяльності Л. Цегельського віднаходимо у дослідженнях М. Здоровеги [5], І. Патера [6], М. Полич [7] та інших. Дослідник історії Т. Гунчак у праці

«Україна: перша половина ХХ століття» [8] відображуючи історичні події кінця ХІХ-початку ХХ ст. не обійшов постаті Л. Цегельського.

Слід відзначити, що найбільшу інформацію про діяльність Л. Цегельського містить твір його сина Ю.- М. Цегельського [9]. Отже, аналіз історіографії демонструє, що в поле зору науковців потрапили тільки часткові аспекти життя і громадської діяльності політика. Однак, варто наголосити, що за останні роки ми не находимо жодної наукової праці, що стосується постаті Лонгіна Цегельського.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Процес дослідження парламентської діяльності Л. Цегельського все ще триває. Отже, аналіз сукупності опублікованих праць показує, що крім загальноавстрійських питань у полі його зору, постійно знаходилися локальні галицькі та загальноукраїнські проблеми.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є аналіз участі Лонгіна Цегельського у громадсько-політичному житті Галичини на початку ХХ ст., у контексті його діяльності як депутата Рейхсрату та Галицького сейму.

Завдання статті: охарактеризувати ступінь наукової розробки тематики; Проаналізувати участь Л. Цегельського в громадсько-політичному житті Східної Галичини в зазначений період; показати парламентську та сеймову діяльність політика, спрямовану на збереження національних і соціальних прав українців.

Виклад матеріалу дослідження. Період кінця ХІХ – початку ХХ ст., ознаменувався важливими трансформаціями в розвитку українського національного руху. Утворення перших українських політичних партій сприяло поширенню національної ідеї за межі вузького інтелігентського кола, що забезпечило її проникнення у ширші суспільні верстви. Початки

організованого партійного життя українців були закладені у Східній частині Галичини.

Проаналізовуючи правовий стан українського населення в межах Австро-Угорської монархії перед Першою світовою війною, один із провідних представників українського політичного середовища Львова В. Левицький наголошував на тому, що австрійська конституційна система визнавала за українцями право на самостійний розвиток і існування нарівні з іншими націями імперії [10, с. 42]. Зокрема, він підкреслював, що саме в межах Австрії український народ отримав реальну можливість вийти зі стану занепаду, активізувати національні сили та на тривалий період стати єдиним осередком українського життя [10, с. 42].

Л. Цегельський активно долучився до політичної боротьби, усвідомлюючи важливість пошуку та залучення нових політичних союзників, здатних не лише теоретично обґрунтувати ідею незалежності України в історичному контексті, а й цілеспрямовано діяти задля її втілення. Вагомий вплив Л. Цегельського на формування політичної культури українців проявився під час організації селянських страйків і виборчих кампаній. Його часті виступи перед публікою, а також регулярні публікації, присвячені виборам і діяльності парламенту, значно сприяли підвищенню рівня політичної свідомості, розвитку політичної культури та активності виборців.

Починаючи з 1900 року і до початку Першої світової війни, питання реформування виборчого права, удосконалення виборчої системи, організації виборчих процесів і функціонування парламенту посідали центральне місце у публічних виступах, статтях і звітах Л. Цегельського як активного політичного діяча [10, с. 43-45].

Посилення демократичного руху серед усіх верств населення й національностей Австро-Угорщини змусило владу на початку січня 1907 року ухвалити закон про запровадження загального виборчого права на виборах до

Рейхсрату [11, с. 105]. Це стало важливою перемогою для всіх прогресивних сил держави. Водночас нове виборче законодавство зустріло сильний опір з боку польського політичного табору, який раніше утримував владу в краї завдяки куріальній системі. Згідно з новим законом, виборче право отримували кожен повнолітній чоловік, що досяг 24 років. Проте жінки були виключені з цього процесу, тож вибори фактично залишалися загальними лише для чоловіків. Крім того, навіть після реформи зберігалися суттєві нерівності: виборці з одних регіонів мали більше прав, ніж з інших, а представники окремих національних меншин – ширші виборчі можливості порівняно з іншими. Приклади виборчої статистики свідчать про суттєву нерівномірність представництва різних регіонів та національностей у парламенті Австро-Угорщини. Зокрема: «якщо в Зальцбурзі один депутат обирався від 26 900 мешканців, то в Галичині – від 68 720 осіб. Аналіз етнічного складу показує ще глибші диспропорції: один посол представляв у середньому 39 360 німців, тоді як на одного українського депутата припадало 102 470 виборців. У результаті такої диспропорції українці мали змогу провести до парламенту лише 28 депутатів, тоді як поляки разом із єврейськими кандидатами – 78» [12, с. 77].

Перші парламентські вибори, проведені на основі загального виборчого права, були призначені в Австро-Угорщині на травень 1907 року: 14 травня голосування відбулося у сільських округах, а 17 травня – у міських [13, с. 98].

Передвиборча ситуація в Галичині ставала дедалі напруженішою. Національно-демократична, радикальна та соціал-демократична партії об'єднали свої зусилля, однак їм протистояли представники москвофільського табору та польських політичних сил. У всіх виборчих округах активно проводилися зібрання, мітинги та віча, під час яких виборці мали можливість особисто поспілкуватися з кандидатами в послы. Варто підкреслити, що серйозною проблемою для Галичини залишалося те, що новий виборчий закон

не поширювався на місцеве самоврядування та вибори до Галицького крайового сейму. Через це боротьба за реформу виборчої системи в регіоні тривала й після 1907 р. [14, с. 97-98].

На зламі 1907 р. перед українськими депутатами постало нагальне питання щодо проведення виборчої реформи до Галицького сейму. Однак досягти згоди з польською стороною в цьому питанні не вдалося. Вже 6 березня 1908 року у Львові відбулися спільні наради українських депутатів до австрійського парламенту та Галицького сейму, присвячені аналізу політичної ситуації, що склалася довкола виборчого процесу. Український парламентський клуб засвідчив, що уряд і надалі дотримується ворожої позиції щодо українського населення [15, с. 468].

Отже, вибори до законодавчих установ Австрії та Галичини стали головною ареною агітаційної та організаційної активності в тогочасному політичному житті. Л. Цегельський послідовно підкреслював важливість збереження ідейної єдності серед українців. Як визначний політичний діяч і науковець, він прагнув підвищити рівень правової обізнаності населення. Його значний внесок полягає в активній роботі над розвитком політичної культури під час виборчих кампаній, а також у наполегливих вимогах щодо спрощення виборчих процедур.

Л. Цегельський є одним із небагатьох галицьких політиків, хто так всебічно, детально і яскраво описав інститут виборів у Галичині. Він зазначав, що «галицькі вибори – це пекло для виборців, це деморалізація влади і суспільства, партій, індивідуумів і мас, де темного виборця вводять в оману грубими аргументами, а моральні засади, політичне виховання та народне благо губляться» [16, с. 400].

Напрямок його роздумів та характер аргументації можна оцінити через його друковані звіти та брошури, видані в ті роки. У одній із таких праць Л. Цегельський підкреслює: «Шість років тому, завдяки зусиллям Народного

комітету, вийшла перша брошура, присвячена парламентській виборчій реформі. Вона відіграла позитивну роль. Тепер, після шести років, настає нова важка і складна хвиля для нашого народу: розпочинається запекла боротьба за загальне, рівне, безпосереднє та таємне виборче право до сейму» [17, с. 4].

Зазначмо, що виборчий закон до Рейхсрату, який став результатом тривалої політичної боротьби, виявився більш демократичним порівняно з виборчими умовами до Галицького сейму. Л. Цегельському вдалося здобути мандат як у австрійському парламенті, так і згодом у Галицькому сеймі. Уже під час перших загальних виборів до парламенту Австро-Угорщини в 1908 р. Л. Цегельський брав участь у виборах у складі коаліції із сіоністами. Він був обраний заступником депутата М. Гебля – відомого представника сіоністського руху, а по його смерті в 1909 р., відповідно до чинного законодавства, зайняв його місце в парламенті [18, с. 310].

Другі вибори до австрійського парламенту відбулися 19 червня 1911 року. Саме на цих виборах Л. Цегельський здобув депутатський мандат, перемігши графа З. Тарновського у виборчому окрузі Ярослав (Любачів–Ярослав–Чесанів). У 1913 році його також було обрано послом до Галицького сейму від Бібрського повіту [18, с. 310]. Разом із депутатами з Галичини Л. Цегельський активно виступав проти польських утисків як у Галичині, так і в ширшому контексті Австро-Угорщини. Отримавши депутатський мандат, він розгорнув масштабну політичну діяльність, спрямовану на мобілізацію населення до боротьби за свої національні права та відновлення української державності [19, с. 72].

У низці своїх статей, присвячених роботі парламенту та виборчій реформі, опублікованих на шпальтах «Літературно-Наукового Вістника», Л. Цегельський висловлював думки, що зберігають свою актуальність і в наш час. Зокрема, він зауважував: «Замість справжньої української політики в парламенті ми спостерігаємо запеклу боротьбу партійних груп, а насправді їх

лідерів, котрі надають перевагу тому, щоб бути першими в межах власних партійних осередків, аніж другорядними в об'єднаному українському клубі. Натомість розумне та щире співробітництво поступилося місцем демагогічній конкуренції, спрямованій на взаємну дискредитацію союзників перед виборцями» [20, с. 593-601].

Обіймаючи посади депутата австрійського парламенту та одночасно Галицького сейму, Л. Цегельський у 1913 році взяв активну участь в організації Всеслов'янського з'їзду депутатів. Ініціатива проведення заходу належала чеським політичним діячам, з якими він підтримував тісні зв'язки. Основною темою з'їзду стало обговорення можливих реформ у державному устрої Австро-Угорщини, щодо розширення прав для слов'янських народів імперії [21].

У передвоєнний період українські депутати з Галичини, зокрема Л. Цегельський, активно долучалися до обговорення та розв'язання важливих питань, що стосувалися всього українського населення Австро-Угорської монархії. Він рішуче виступав за створення українського університету у Львові та підтримував розвиток української народної школи загалом. Завдяки спільним зусиллям українців з різних регіонів було досягнуто позитивних зрушень. У січні 1913 року, за сприяння центральної влади, українські та польські депутати нарешті уклали довгоочікувану угоду з приводу університетського питання, у котрій йшлося: «не пізніше 1916 р., законодавчим актом буде засновано Український університет, який і визначить місце університету» [22, арк. 37-39].

Хоча згадана угода не забезпечила остаточного вирішення українського питання, українська громадськість сприймала її як важливий крок уперед і покладала на неї надії щодо мирного врегулювання ситуації. Австрійська влада проголосила Львівський університет двомовним (утраквістичним) закладом вищої освіти, однак на практиці принцип двомовності здебільшого залишався

декларативним. Реальне управління університетом перебувало в руках польської адміністрації, а викладання українською мовою здійснювалося лише на окремих кафедрах [23, с. 205].

1 серпня 1914 року три українські політичні партії Галичини заснували у Львові міжпартійну організацію – Головну українську раду (ГУР), очолив яку К. Левицький. Головною метою цієї організації було координація загальноукраїнських політичних ініціатив під час Першої світової війни. Л. Цегельський став одним із її членів. 3 серпня на будинках Львова та в українських газетах було оприлюднено маніфест ГУР «До всього українського народу», в якому оголошувалося про створення Української боєвої управи та набір добровольців для легіону Українських січових стрільців (УСС). Л. Цегельський зазначав, що українці, які стали частиною цього легіону, не діяли з безкорисливої любові до Австрії, а з усвідомленням, що перемога Австрії над росією сприятиме кращому майбутньому для українського народу: «Тому українська молодь з Галичини вступила в полки УСС, усвідомлюючи, що тільки перемога над Росією дасть нам можливість досягти вільної України» [24, с. 312-313].

Після наступу російських військ та окупації майже всієї Галичини й Волині багато українських політичних організацій і інституцій переїхали до Відня, ставши його новим притулком, де оселився й Л. Цегельський. Відтак він долучився до роботи в Комісії з питань біженців, а також у Комітеті допомоги біженцям.

Крім здійснювання депутатських повинностей та численних поїздок до різних країн, Лонгин Цегельський зосередив свою увагу на організації українських військових формувань в складі австро-угорської армії. Він активно працював над створенням дивізій з українських військовополонених російської армії, які опинилися в Німеччині та Австрії. Особливу увагу Цегельський приділив створенню Легіону Січових Стрільців. Завдяки його

зусиллям багато біженців і добровольців, яких примусово направили мадяри до гонведських полків, вдалося перевести до австрійського війська або стрілецького резерву. Ще одним важливим напрямом його діяльності була проповідь українського питання на міжнародному рівні та пошук потенційних союзників [20, с. 72].

У травні 1915 р. політик звернувся до австро-угорського уряду з меморіалом, що стосувався вирішення українського питання в межах монархії. Цей меморіал викликав певне занепокоєння серед урядових кіл та здивування у польських колах. Для подальшого просування українського питання Л. Цегельський навіть здійснив спеціальну місію до канцлера Німеччини Вільгельма II. Хоча Німеччина частково врахувала деякі пункти меморіалу щодо української проблеми, офіційно вона не висловила жодної позиції. Звісно, Німеччина прагнула підтримувати сепаратистські національно-демократичної настрої в росії як стратегію для ослаблення її військової та економічної потуги. Водночас Австро-Угорщина побоювалася, що підтримка Німеччиною боротьби неросійських народів може загрожувати її територіальній цілісності. У разі союзу з Німеччиною Україна могла б вимагати приєднання Галичини, Буковини та Закарпаття, що ставало неприємним для монархії Габсбургів [24, с. 315-316].

У Відні Л. Цегельський активно виступав за реорганізацію Головної Української Ради (ГУР) у загальноукраїнську інституцію з метою об'єднання національно-демократичних сил та формулювання політики на час війни. Він був частиною так званої «опозиції» в Українському парламентському клубі, яка об'єднувалася навколо Є. Петрушевича і протистояла авторитарним прагненням К. Левицького та М. Василька. Опозиція активно підтримувала включення Союзу Визволення України (СВУ) до Загальної Української Ради (ЗУР), яка була створена 5 травня 1915 року. Л. Цегельський став членом ЗУР. За його ініціативою, в листопаді 1916 року було припинено діяльність ЗУР,

оскільки під керівництвом К. Левицького та М. Василька вона не змогла добитися створення українського коронного краю з Галичини та Буковини. Це дало змогу австро-угорському імператору та німецькому кайзерові видати 5 листопада 1916 р. акт про проголошення Польського Королівства та відокремлення Галичини. Цей факт став поразкою для «старших» політиків, і після припинення дій ЗУР політичний лідерство перейшло до молодших представників, зокрема Української парламентської репрезентації, що стала головним представником інтересів українського народу в Галичині [24, с. 316-317].

В 1917 р. стало очевидно, що австрійська імперія в її напівфеодальному стані більше не зможе існувати. Цей процес загострився після революції в Росії в лютому 1917 року та утворення Української Центральної Ради в Києві. За таких обставин у межах Наддунайської монархії національне питання стало ще гострішим. Українські політики впродовж 1917 року почали серйозно обмірковувати майбутнє Галичини, яка, за їхніми словами, «є невід'ємною частиною спадщини української нації і тому може або залишитися в складі Австрії, або бути приєднаною до Української Народної Республіки (УНР), що відповідала б найвищим ідеалам української нації» [24, с. 317].

Події Української революції на теренах Наддніпрянщини та проголошення Української Народної Республіки спричинили суттєві трансформації у політичному середовищі західноукраїнських земель. УНР почала сприйматися як вагомий загальноукраїнський політичний центр, що уособлював надії на об'єднання українських територій у межах єдиної, суверенної держави. Для значної частини західноукраїнського суспільства вона стала символом соборності та державної незалежності. Відтоді ідея єдності з УНР посіла чільне місце в політичній стратегії українських націонал-демократів. У грудні 1917 року один із провідних діячів Української національно-демократичної партії Є. Левицький у виступі перед австрійським

парламентом наголосив на доцільності приєднання Галичини до УНР, вказуючи, що це відповідало б «найвищому ідеалові української нації» [25, с. 75].

Прийняття Четвертого Універсалу Центральної Ради, проголошення державної незалежності УНР та укладення 9 лютого 1918 р. Берестського мирного договору між УНР і Четвертим союзом стали новим етапом національного піднесення на Західній Україні. Особливо важливим був мирний договір, а також таємна угода Центральної Ради з Австро-Угорщиною щодо створення окремого коронного краю з українських земель Галичини та Буковини в складі імперії Габсбургів, що значно змінило політичну ситуацію в регіоні. Здавалося, що стратегічні плани українських політиків почали реалізовуватися. Вражений подіями, Народний комітет УНДП 9 лютого 1918 року ухвалив звернення «До українського народу Галицької землі». Це відзначалось історичне значення утворення УНР, яка першою з воюючих країн Європи «постановила мир, примошуючи іншим воюючим державам шлях братолюб'я» [26, с. 63].

12 лютого 1918 року у Львові відбулися збори Організації українців міста, в яких взяли участь близько 200 делегатів. Учасники зібрання одностайно висловили підтримку Брестському мирному договору. З ініціативи Л. Цегельського збори, перебуваючи під сильним враженням від новини про укладення мирної угоди між Українською Народною Республікою та Центральними державами, схвально оцінили міжнародне визнання української державності як важливий політичний здобуток [27].

16 жовтня 1918 року був опублікований імператорський маніфест «До моїх народів», в якому закликав до перебудови монархії на федеративних засадах та пропонував парламентарним органам сформувати національно-державні представництва. Вже 18 жовтня Українська Національна Рада переоформилась як конституант. На основі того самого маніфесту в Кракові

розпочала свою діяльність Польська ліквідаційна комісія. УНРада прийняла звіти про здійснений переворот та призначила склад Державного секретаріату. Л. Цегельський був призначений на посаду державного секретаря внутрішніх справ і з усією відданістю взявся за важке завдання будівництва держави – Західноукраїнської Народної Республіки [24, с. 317-318].

Висновки і перспективи подальших розвідок. Таким чином, Лонгин Цегельський постає як багатогранна особистість, що виявила себе в різних сферах суспільно-політичного життя. Як активний учасник Української націонал-демократичної партії, зокрема член її виконавчого органу – Народного комітету, він відігравав провідну роль у формуванні політичного курсу українського національного руху. Зі студентських років і впродовж усього життя Л. Цегельський залишався послідовним борцем за незалежність України, поєднуючи національні ідеали з регіональною ідентичністю галичанина. У статусі депутата австрійського парламенту та Галицького сейму він зарекомендував себе як компетентний і впливовий політик, який активно долучався до законотворчого процесу, а також порушував актуальні українські та галицькі питання в умовах Австро-Угорської монархії. Його діяльність була спрямована на захист національних і соціальних прав українців, а також на викриття дискримінаційної політики польської та австрійської влади, що підкреслює його значущу роль як представника українських національних інтересів у тогочасному політичному дискурсі.

Варто зазначити, що серед галицьких політичних діячів початку ХХ століття саме Л. Цегельський виявив найглибший і найвсебічніший інтерес до вивчення виборчого інституту в Галичині. У своїх аналітичних працях він висловлював критичне ставлення до поведінки окремих депутатів, які, замість представлення українських інтересів у парламенті, займалися партійними інтригами та внутрішніми суперечками. На його переконання, така діяльність

не лише не сприяла розвитку українського політичного руху, а навпаки – стримувала активізацію суспільного життя.

Список використаних джерел

1. Дашкевич Я. Постаті: Нариси про діячів історії, політики, культури. 2-ге вид., виправл. й доповн. Львів : Львівське відділення ІУАД ім. М. С. Грушевського НАНУ. Літературна агенція «Піраміда», 2007. 808 с.
2. Бачинський Ю. Україна irredenta. К. : Основні цінності, 2003. 172 с.
3. Левицький К. Історія політичної думки галицьких українців 1848–1914. Львів : Друкарня оо. Василіян у Жовкві, 1926. 736 с.
4. Левицький К. Історія визвольних змагань галицьких українців з часу світової війни 1914–1918. Львів : Друкарня оо. Василіян у Жовкві, 1928. Ч. 1. 776 с.
5. Здоровега М. В. Суспільно-політичні погляди Лонгина Цегельського: автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.01. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів, 2010. 20 с.
6. Патер І. Цегельський Лонгин. Західно-Українська Народна Республіка. 1918–1923. Уряди. Постаті. Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Львів, 2009. С. 307–322.
7. Полич М. Громадсько-політична діяльність Лонгина Цегельського в контексті суспільно-політичного життя Східної Галичини кінця ХІХ – початку ХХ ст. Проблеми історії України ХІХ – початку ХХ ст. К.: Інститут історії України НАН України, 2013. Вип. 22. С. 193–202.
8. Гунчак Т. Україна – перша половина ХХ століття. Нариси політичної історії. Київ : Либідь, 1993. 288 с.
9. Цегельський, Ю.-М. Зага роду Цегельських і розповідь про Камінку Струмилову. Ellicott City : Смолоскип, 1992. 787 с.
10. Добржанський О. Українські депутати австрійського парламенту та місцевих

сеймів у роки Першої світової війни. Перша світова війна: історичні долі народів Центральної та Східної Європи. Чернівці, 2000. С. 42-46.

11. Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. Нарис суспільно-політичного руху (XIX ст. – 1939). Івано-Франківськ, 1993. 200 с.
12. З року на рік (Огляд найважливіших подій за час від 1/X 1906 р. до 1/X 1907 р.). Ілюстративний календар тов. Просвіта на рік 1908. Львів, 1908. С. 77.
13. Сухий О. Галичина: між Сходом і Заходом. Нариси історії XIX – початку XX ст. Львів: Львівський державний університет ім. І. Франка: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 1997. 204 с.
14. Футулайчук Д. Діяльність української парламентської репрезентації у Відні 1907–1911 рр. Схід. Аналітично-інформаційний журнал: Серія Історія. № 6 (106) жовтень 2010. С. 97-99.
15. Левицький К. Історія політичної думки галицьких українців 1848-1914 рр.: На підставі споминів. Львів: Друк. оо. Василян у Жовкві, 1926. 737 с.
16. Цегельський Л. З австрійської України. Галицьке москвофільство в останній його фазі. Літер.-науков. вістник. 1910. Річник XIII. Т. L. Кн. 4. С. 389-406.
17. Цегельський Л. За що ведеться виборча боротьба? Львів : Наклад В. Бачинського, 1913. 22 с.
18. Цегельський Ю.-М. Зага роду Цегельських і розповідь про Камінку Струмилову. Ellicott City : Смолоскип, 1992. 787 с.
19. Левицький К. Українські політики / Сильвети наших давніх послів і політичних діячів. Львів : Діло, 1936. Ч. 2. С. 70-72.
20. Цегельський Л. Довкола виборчої реформи до галицького сойму. Літер. - науков. вістник. 1911. Річник XIV, Т. LVI. Кн. 12. С. 593-601.
21. Купчик В. Лонгин Цегельський – речник Української держави URL : http://postup.brama.com/010828/130_8_1.html.
22. Державного архіву Львівської області. Ф.26. Львівський університет. Оп. 3. Спр. 545. Арк. 37-39.

23. Головацький І. Старосольський Володимир-Степан. Українська журналістика в іменах. За ред. М. Романюка. Львів, 1995. Вип. 2. С. 205-206.
24. Західно-Українська Народна Республіка. 1918-1923. Уряди. Постаті / Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Львів, 2009. 350 с.
25. Західно-Українська Народна Республіка, 1918–1923 : історія / кер. автор. кол. О. Карпенко. Івано-Франківськ, 2001. 628 с.
26. Кугутяк М. Історія української націонал-демократичної партії (1918–1929). Т. 1. Київ-Івано-Франківськ : Плай, 2002. 536 с.
27. Українське слово. 1918. 14 лютого.